

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Adult educators' approaches to the educational process and the expected results : introspection reconstructed in the phenomenographic research / [Přístupy vzdělavatelů dospělých ke vzdělávacímu procesu a očekávaným výsledkům : introspekce rekonstruovaná ve fenomenografickém výzkumu] / Marta Dobrzyniak, Yuriy Plyska -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 3 (vol. 73) (2023), s. 149-161.

Autorky článku představují fenomenografický výzkum, jenž se zabýval přístupy, které používají vzdělavatelé ve vzdělávání dospělých. Výzkum probíhal na základě rozhovorů s celkem 20 pracovníky z Polska; zjištěny v něm byly například přístupy zaměřené na zpětnou vazbu, koučování, mentorování, instruktáž, poradenství, motivaci a vysvětlování smyslu učení, zážitkové učení atd. Poukázáno v něm bylo rovněž na důležitost přijetí dospělých studentů a respektování jejich pocitů a nápadů.

výzkum ; interview ; výsledek výzkumu ; učitel ; vzdělávání dospělých ; vyučovací metoda ; cíl výuky ; koučování ; mentoring ; výklad ; poradenství ; dospělý ; Polsko ; fenomenografie

<http://katalog.npmk.cz/documents/533349>

2.

Alles digital! : oder: wie viel Digitalität braucht guter (Deutsch-)Unterricht? / [Vše digitálně! : aneb: jak moc digitální má být dobrá výuka (němčiny)?] / Lisamarie Schmidl -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Deutsch -- ISSN 1616-7112 -- Roč. 2024, č. 81 (1.Quartal) (2024), s. 4-7.

Úvodní článek k tematickému číslu časopisu zabývajícím se rolí digitálních médií ve výuce němčiny představuje možnosti, jak mohou digitální média obohatit jazykovou výuku (videa, kvízy, filmy stop-motion). Upozorněno však je na skutečnost, že zatímco Německo prosazuje digitalizaci jazykové výuky v rámci DigitalPakt Schule, švédské školství reaguje na neuspokojivé výsledky studie PISA (jež připisuje nadměrnému využívání digitálních médií ve výuce) návratem k tradičním metodám výuky a využití analogových vzdělávacích médií. Autorka článku se zasazuje za uměřenost v této oblasti a poukazuje na význam školy, jež má žáky vést k aktivnímu, ale kritickému využívání digitálních technologií.

informační technologie ; elektronický učební materiál ; jazyková výuka ; němčina ; vyučovací metoda ; kritičnost ; škola ; role ; komparace ; Programme for International Student Assessment ; Německo ; Švédsko ; analogová technika

<http://katalog.npmk.cz/documents/533436>

3.

Difficulty of professional activities subjectively perceived by Slovak primary education teachers / [Obtížnost profesních činností subjektivně vnímaná slovenskými učiteli primárního vzdělávání] / Simoneta Babiaková, Monika Brozmanová, Bronislava Kasáčová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 3 (vol. 73) (2023), s. 189-200.

Předmětem textu je výzkum, jenž se zabýval zkoumáním náročnosti pracovní činnosti, jak ji vnímají vyučující na základních školách, a korelace s jejich věkem, umístěním školy a délkou pedagogické praxe. Výsledky výzkumu ukazují, že věk učitele a délka jeho praxe ovlivňuje vnímání psychické a fyzické zátěže; za nejnáročnější situaci bylo označeno například řešení konfliktních situací mezi žáky a jejich problémového chování či příprava individuálních plánů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

výzkum ; dotazník ; výsledek výzkumu ; učitel ; syndrom vyhoření ; konflikt ; třída ; klima třídy ; chování žáka ; speciální vzdělávací potřeby ; žák ; profese ; pedagogická praxe ; věk ; Slovensko ; pracovní zátěž ; lokalita

<http://katalog.npmk.cz/documents/533445>

4.

Embodiment - die unterschätzte Rolle des Körpers im Lernprozess : ein Paradigmenwechsel in der Schulpädagogik? / [Začlenění těla - podceňovaná úloha těla v procesu výuky : změna paradigmatu ve školní pedagogice?] / Sarah Awad -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychologie in Erziehung und Unterricht : Zeitschrift für Forschung und Praxis -- ISSN 0342-183X -- Roč. 69, č. 3. Quartal (2022), s. 149-162.

Článek seznamuje s relativně novým přístupem kognitivní vědy, jenž považuje tělo za důležitý faktor kognitivních procesů. Odklání se, na rozdíl od tradičního stanoviska, od představy, že kognitivní procesy probíhají a jsou řízeny výhradně v mozku. Prezentovaný postoj je takový, že myšlenkové procesy jsou souhrou těla (fyzického postoje, motoriky), mysli a prostředí. Předpokládá se, že takovéto chápání kognitivních procesů a jeho implikace do školní výuky bude mít příznivý dopad na vzdělávání. V článku jsou představeny teoretické principy i empirické poznatky týkající se uvedeného přístupu a zdůrazněn je jeho potenciál pro školní vzdělávání.

poznávací proces ; tělesný projev ; lidské tělo ; motorika ; věda ; mozek ; výuka ; školní vzdělávání ; teorie ; empirický výzkum

<http://katalog.npmk.cz/documents/533122>

5.

Die Erfassung von Wissen über verschiedene Diversitätsbereiche im Kontext einer inklusionsorientierten Lehrkräftebildung / [Získávání znalostí o různých okruzích diversity v kontextu vzdělávání učitelů se zaměřením na inkluzi] / Lisa Tometten, Anke Heyder, Ricarda Steinmayr -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychologie in Erziehung und Unterricht : Zeitschrift für Forschung und Praxis – ISSN 0342-183X -- Roč. 69, č. 4. Quartal (2022), s. 292-304.

Autoři článku představují studii, jež zkoumala vědomost o rozmanitosti jako součást pedagogicko-psychologických znalostí učitelů. Posuzovány byly tři nezávislé vzorky studentů učitelství na německých vysokých školách. Měřily se faktické znalosti o rozmanitosti s dílčími škálami: speciální vzdělávací potřeby v oblasti emočního a sociálního vývoje a učení, školní prospěch, pohlaví a kognitivní nadání. Objektivní znalosti studentů korelovaly se znalostmi o rozmanitosti, které jim byly předány v průběhu jejich vysokoškolského studia. Studenti speciální pedagogiky měli v oblasti diversity vyšší znalosti než studenti ostatních pedagogických oborů. V závěru studie jsou výsledky diskutovány a posuzovány jsou možnosti jejího využití a přínosu.

student učitelství ; znalost ; inkluze ve vzdělávání ; pedagogika ; psychologie ; pedagogický výzkum ; speciální vzdělávací potřeby ; citový vývoj ; sociální dovednost ; učení ; prospěch ; pohlaví ; nadání ; komparace ; Německo ; diverzita

<http://katalog.npmk.cz/documents/533136>

6.

Gatekeeper in Schulen : Ergebnisse eines Suizidpräventionsprogramms / [Strážci ve školách : výsledky programu pro prevenci sebevražd] / Katharina Bockhoff, Wolfgang Ellermeier, Theresa Rohrbach, Silke Hertel, Simone Bruder -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychologie in Erziehung und Unterricht : Zeitschrift für Forschung und Praxis – ISSN 0342-183X -- Roč. 69, č. 4. Quartal (2022), s. 229-243.

Předložena je studie, do níž bylo zařazeno 150 učitelů a školních poradců, z nichž jedna skupina absolvovala školení v programu pro prevenci sebevražd, druhá skupina pak na toto školení teprve čekala. Měřeny byly znalosti i reakce na fiktivní krizovou situaci. Zvláštní důraz byl kladen na specifika vedení krizových rozhovorů s žáky. Ze srovnání vyplynulo, že proškolení učitelé a poradci měli ve všech případech lepší výsledky než zaměstnanci dosud neproškolení. Článek uvádí statistická data sebevražd 14-15letých mladistvých a seznamuje s dosavadními preventivními programy v Německu i zahraničí.

prevence ; program ; sebevražda ; cvičení ; učitel ; poradce ; interview ; komparace ; statistická data ; mládež ; žák ; Německo ; věk 14-15

<http://katalog.npmk.cz/documents/533132>

7.

The challenges of Ukrainian refugee educators abroad : survey results based on the example of Poland / [Výzvy ukrajinských učitelů-uprchlíků v zahraničí : výsledky průzkumu na příkladu Polska] / Larysa Lukianova, Oksana Ovcharuk -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 3 (vol. 73) (2023), s. 134-146.

Výzkum prezentovaný ve studii se zaměřuje na ukrajinské pedagogické pracovníky, kteří uprchli do Polska před válkou, a na možnosti jejich pomoci a profesní činnosti v hostitelské zemi. Výzkum byl proveden pomocí online dotazníkového šetření; zúčastnilo se jej celkem 124 uprchlíků ve věku 35 let a výše. Výsledky ukazují, že hlavní problémy tvoří jazyková bariéra (nedostatečná znalost polštiny, již lze dorovnat např. jazykovými kurzy) a nostrifikace vysokoškolských diplomů.

výzkum ; dotazník ; výsledek výzkumu ; učitel ; uprchlík ; věk ; znalost ; jazyková bariéra ; jazyková dovednost ; cizí jazyk ; polština ; nezaměstnanost ; změna povolání ; školství ; nostrifikace ; vysokoškolské vzdělání ; Polsko ; Ukrajina ; válka na Ukrajině (2022-) ; Ukrajinci

<http://katalog.npmk.cz/documents/533348>

8.

Integration of innovative methods into the teaching of literature in lower-secondary schools / [Integrace inovativních metod do výuky literatury na 2. stupni ZŠ] / Milan Mašát, Lenka Nosková, Kristýna Šmakalová, Adéla Štěpánková, Jana Sladová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 3 (vol. 73) (2023), s. 175-186.

Autoři v článku představují výzkum zaměřený na problematiku zavádění inovativních metod do výuky literatury na druhém stupni základních škol. Výzkum probíhal formou strukturovaných rozhovorů; zúčastnilo se jej přitom 24 vyučujících českého jazyka a literatury (z nichž 20 byly ženy). Z odpovědí v rozhovorech vyplynulo, že většina z učitelů se snaží ve své výuce aplikovat inovativní metody; pouze menšina se o nové metody nezajímá. Za další faktory, jež ovlivňují implementaci inovativních metod, byly označeny například podpora školy či pozitivní zkušenosti.

výzkum ; interview ; výsledek výzkumu ; učitel ; čeština ; vyučovací metoda ; literatura ; druhý stupeň ; základní škola ; názor ; inovace ve vzdělávání ; zkušenost ; pohlaví ; věk ; působení ; čtenářství ; výuka ; vzdělávání ; vyučovací předmět ; Česko

<http://katalog.npmk.cz/documents/533444>

9.

The mediating role of happiness in the relationship between psychological safety and silence behavior of educational staff / [Zprostředkující role štěstí ve vztahu mezi psychologickým bezpečím a mlčenlivým chováním pedagogických pracovníků] / Sadaf Khalijian, Golamreza Shams, Mohammad Hasan Pardakhtchi, Mohammad Mirkamali -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 3 (vol. 73) (2023), s. 65-80.

Studie se zaměřuje na vztah mezi psychologickým bezpečím na pracovišti a spokojeností, výkonem či "tichostí" (izolací, nesdílením názorů a informací) zaměstnanců; opírá se přitom o výzkum mezi pedagogickými pracovníky na veřejných teheránských školách, jenž byl proveden pomocí dotazníkového šetření. Výzkum prokázal vztah mezi zmíněnými proměnnými.

výzkum ; spokojenost v povolání ; výsledek výzkumu ; pracovní prostředí ; pedagogický sbor ; věk ; komunikace ; pohlaví ; vzdělání ; veřejná škola ; dotazník ; Teherán (Írán)

<http://katalog.npmk.cz/documents/533249>

10.

Politisch neutral? / [Politicky neutrálně?] / Hauke Heekeren, Peter-André Alt – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 79, č. 4 (2023), s. 12-13.

Článek přináší názory dvou vysokoškolských pedagogů na politické debaty v prostředí vysokých škol. Na principu vedení debat na politická a společenská témata se shodují: vysoké školy mají vytvářet prostředí pro odborné diskuse, setkávání odborníků i politiků. Podporovat mají otevřenou debaťní kulturu, povinny jsou dodržovat zásadu politické neutrality a jednat a komunikovat v souladu s demokratickými principy, nikoliv v zájmu některé politické strany či určitého světového názoru. Zmíněny jsou diskuse na politická témata v univerzitních kampusech a je zdůrazněno, že i zde je důležité dodržovat pravidla vědeckého diskurzu, zásady tolerance a vzájemně se respektovat.

diskuse ; politické chování ; beseda ; společnost ; vysoká škola ; politika ; komunikace ; kultura ; demokracie ; světový názor ; tolerance ; pravidlo ; univerzitní kampusy ; neutralita ; respekt

<http://katalog.npmk.cz/documents/533596>

11.

Procrastination and parenting styles in retrospective evaluation of adolescents / [Prokrastinace a výchovné styly v retrospektivním hodnocení adolescentů] / Katarzyna Markiewicz, Marcin Stencel -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [21], č. 3 (vol. 73) (2023), s. 215-225.

Studie zkoumala vztah mezi výchovným stylem rodičů a prokrastinací jejich dětí, jež negativně ovlivňuje studijní i pracovní život. Výzkum byl proveden u polských středoškolských žáků (celkem 130 účastníků, převážně dívek ve věku 17 let) pomocí dotazníkového šetření. Výsledky výzkumu potvrzují vztah mezi výchovou a prokrastinací dětí - jako nejhorší způsob výchovy se jeví autoritářský styl ze strany otce. Studie v závěru rovněž navrhuje nabízet rodičům podporu při výchově dětí ze strany učitelů.

výzkum ; dotazník ; výsledek výzkumu ; učitel ; žák ; rodiče ; výchova ; rodičovská role ; rodičovská odpovědnost ; střední škola ; pohlaví ; věk ; autoritářství ; podpora ; působení ; prospěch ; Polsko ; věk 17

<http://katalog.npmk.cz/documents/533351>

12.

Überzeugungen von Lehrkräften zu Elterngesprächen und berufsbiografische Einflussfaktoren / [Názory učitelů na rozhovory s rodiči a vliv profesních biografických faktorů] / Sabrina Bonanati, Christian Greiner, Johanna Hilkenmeier -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychologie in Erziehung und Unterricht : Zeitschrift für Forschung und Praxis – ISSN 0342-183X -- Roč. 69, č. 2. Quartal (2022), s. 75-89.

Autoři nejprve upozorňují na skutečnost, že dlouho chyběla data, na základě kterých by bylo potvrzeno, že kladný postoj učitelů k rodičovským schůzkám může pozitivně ovlivnit spolupráci mezi domovem žáků a školou. Článek přináší výsledky nedávného výzkumu, ve kterém byla na vzorku 409 učitelů v Německu zkoumána míra jejich přesvědčení o prospěšnosti schůzek s rodiči. Výsledky jsou v článku klasifikovány a podrobně analyzovány, upozorněno je na výrazný vliv profesních biografických aspektů a úrovně pedagogické přípravy jednotlivých učitelů.

vztah rodiče-škola ; vztah rodiče-učitel ; rodičovská účast ; výsledek výzkumu ; spolupráce ve výchově ; názor ; profesní příprava ; biografie ; působení ; analýza ; pedagogický výzkum ; sběr dat ; Německo ; ročník 7

<http://katalog.npmk.cz/documents/533130>

13.

"Ein Universum mit zahlreichen Mikrokosmen" / ["Univerzum s mnoha mikrokosmy"] / Julia Reuter ; Mareike Knoke – ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 79, č. 2 (2023), s. 14-15.

Rozhovor je veden se socioložkou Julií Reuterovou, spolueditorkou knihy Etnografie vysoké školy. Jednotlivé příspěvky publikace poskytují vhled do "mikrosvětů" vysoké školy. Autoři příspěvků zkoumají takové aspekty, jako jsou např. studium a jeho úspěšnost, sociální interakce nebo příprava na zkoušky. Odhalovány jsou nedostatky v provozu vysokých škol, probírána jsou témata, jako jsou genderová (ne)rovnost či (ne)slučitelnost kariéry a rodinného života,

analyzována je sociální struktura jednotlivých studijních oborů. Na závěr rozhovoru jsou probírány reakce na knihu ze strany vysokoškolských pedagogů i možné přínosy této etnografické publikace pro nastupující vědeckou generaci.

sociologický výzkum ; sociologie ; kulturní a sociální antropologie ; univerzita ; vysoká škola ; vysokoškolské studium ; školní úspěšnost ; sociální interakce ; zkouška ; gender ; rovnost možností ; profesní dráha ; rodinný život ; sociální struktura ; studijní obor ; vědec ; mladý pracovník ; Reuter, Julia. Ethnografie der Hochschule,

<http://katalog.npmk.cz/documents/533552>

14.

Vospitanije kak antropologičeskaja zadača : ot prošlogo k sovremennosti / [Výchova jako antropologický úkol : z minulosti do současnosti] / Irina Fedorovna Slepčova -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 96, č. 3 (2024), s. 2-4.

Článek je koncipován v souladu s novým pojetím národní výchovy a vzdělávání v Rusku, které staví na občanskosti a patriotismu, uchovávání ruské historické paměti, duchovních základech a morálních hodnotách. Nové společenskovední směřování chápe roli pedagoga jako službu vlasti. Připomenuty jsou výchovné ideje ruských pedagogů a myslitelů, mezi nimi L. N. Tolstého (především jeho "etické besedy s dětmi") a K. I. Maje, za sovětského režimu zakázaného, jenž ve svém výchovném pojetí vycházel z teze Komenského "nejprve milovat - a pak učit".

národní vzdělávací program ; koncepce ; občanská výchova ; předškolní výchova ; vlastenecká výchova ; mravní výchova ; role učitele ; národní identita ; historické hledisko ; Tolstoj, Lev Nikolajevič ; Maj, Karl Ivanovič ; Komenský, Jan Amos ; Rusko ; Rusko (federace)

<http://katalog.npmk.cz/documents/533708>

15.

"Wer waren wir, wer wollen wir sein?" / ["Kým jsme byli, kým chceme být?"] / Tina Bauer -- ger

In: DUZ Magazin -- ISSN 1613-1290 -- Roč. 79, č. 6 (2023), s. 34-37.

Autorka článku si všímá výtvarného umění z éry Německé demokratické republiky, vytvořeného na podporu marxisticko-leninského světového názoru, které je stále přítomno v německém veřejném prostoru včetně vysokých škol a jejich kampusů. Diskutováno je, zda díla ideologicky pojatá a ve své době podporující komunistický režim mají být na veřejně přístupných místech zachována. Poukázáno je na skutečnost, že ačkoliv u mnohých vyvolává pohled na tyto artefakty negativní emoce, z historického hlediska a pro uchování historické paměti má jejich umístění ve veřejném prostoru i v prostoru vysokých škol své opodstatnění.

dílo ; výtvarné umění ; ideologie ; marxismus ; komunismus ; vysoká škola ; společnost ; historické hledisko ; paměť ; Německo ; Německá demokratická republika ; veřejný prostor

<http://katalog.npmk.cz/documents/533612>